

MOKINIŲ SAUGUMO IR SAVIJAUTOS GIMNAZIJOJE ĮSIVERTINIMO TYRIMAS 2023 M. LAPKRITIS.

Tyrimo tikslas: gerinant mokinių saugumą ir savijautą mokykloje.

Tikslui pasiekti išsikelti **uždaviniai** atitinkantys keturioms skalėms:

1. Asmeninė pasiekimų ir pažangos sritis.
2. Ugdymo organizavimo sritis (savęs ir kitų suvokimo ir priėmimo).
3. Ugdymo(si) aplinkų sritis (saugumą mokykloje).
4. Socialinis saugumas.

Klausimynas parengtas pagal Nacionalinė švietimo agentūros 2021 m. rekomendacijas ištekliai mokyklų veiklos tobulinimui <https://duomenys.ugdome.lt/?/mm/dry/med=153/884> klausimyno rengime dalyvavo Vaiko gerovės komisijos nariai.

Klausimyną sudaro 52 klausimai, iš jų 51 klausimas vertinamas nuo 1 iki 10 balų, 1 klausimas atviras.

Klausimyną pildė: 5-8 kl. mokiniai ir I-IV gimnazijos klasių mokiniai.

Tyrimas atliktas 2023 metų lapkričio mėnesį, per elektroninį Tamo dieną buvo išsiųsta klausimyno nuoroda. Anketa anoniminė. **Tyrime dalyvavo 248 mokiniai.**

Apklauso rezultatai:

1 skalė	2023 ruduo
PASIEKIMŲ IR PAŽANGOS SRITIS VIDURKIS	7,6
1 Aš esu patenkintas savo mokymosi pasiekimais.	7,7
2 Aš esu patenkintas, kad mokausi būtent šioje mokykloje.	8,3
3 Aš jaučiuosi saugus šioje mokykloje.	8,8
4 Šioje mokykloje tobulinu savo gebėjimus.	7,7
5 Su mokytoju aptariu, ką turiu išmokti.	7,1
6 Su mokytoju aptariu, kokius rezultatus turiu pasiekti.	7
7 Aš po truputį išmokstu naujų dalykų ir patiriu džiaugsmą.	7,8
8 Mano pasiekimai ir pastangos mokykloje matomi ir skatinami.	7,5
9 Aš su mokytojais aptariu savo mokymosi sėkmę.	7
10 Mokytojai mano mokymąsi aptaria su mano tėvais / globėjais.	7,3
11 Aš pasitikiu savimi, nebijau sunkumų.	7,8
12 Mūsų mokyklos mokytojai dirba tam, kad mes geriau išmoktume.	7,9
13 Aš galiu drąsiai sakyti savo nuomonę mokytojams / vadovams.	7,5
2 skalė	2023 ruduo
UGDYMO ORGANIZAVIMO SRITIS VIDURKIS	7,9
14 Mūsų mokyklos mokytojai yra geri mokytojai.	7,8
15 Klasės valandėlių metu išsakome nuomonę, aptariame tai, ką galime veikti, ką galime pakeisti ar tobulinti mokykloje / klasėje.	8,3
16 Mokytojai žino, kaip organizuoti veiklas, kad aš išmokčiau geriausiai, kaip galiu.	7,1
17 Pamokoje man yra aiškūs tikslai, ką aš turiu daryti, išmokti.	7,7

18 Mokytojas man padeda, kai nesuprantu.	7,8
19 Man patinka įdomios pamokos.	9,1
20 Man patinka vedami užsiėmimai / veiklos mokykloje.	8,2
21 Aš galiu siūlyti veiklas klasės valandėlėms / išvykoms.	7,9
22 Aš galiu išsakyti savo nuomonę.	7,7
23 Su mokytojais aptariu savo klaidas.	7
24 Aš suprantu, ką man reikia daryti, kad pasiekčiau geresnių rezultatų.	8
25 Galiu eiti į papildomas konsultacijas.	7,8

3 skalė	2023 rudenį
UGDYMO(SI) APLINKŲ SRITIS VIDURKIS	8,3
26 Mokykloje aš jaučiuosi saugiai.	8,6
27 Mokykloje yra vietų, kuriose gera ilsėtis ir bendrauti.	7,7
28 Mokyklos kieme aš jaučiuosi saugiai.	8,4
29 Mokyklos koridoriuose aš jaučiuosi saugiai.	8,4
30 Mokyklos tualetuose aš jaučiuosi saugiai.	7,8
31 Aš jaučiuosi saugiai pertraukų metu.	8,6
32 Aš jaučiuosi saugiai valgykloje.	8,3
33 Klasėje jaučiuosi saugiai.	8,8
34 Aš prisidedu kuriant / puošiant klasės / mokyklos aplinką.	8,2

4 skalė	2023 rudenį
SOCIALINIS SAUGUMAS VIDURKIS	8,7
35 Klasėje / mokykloje aš turiu draugų.	8,7
36 Mokiniai mokykloje draugiški, padeda vieni kitiems.	8,1
37 Aš žinau ir suprantu kas yra patyčios.	9,3
38 Aš suprantu kokios yra patyčių pasekmės.	9,4
39 Aš moku stabdyti patyčias, STOP.	8,4
40 Jeigu stebiu ar patiriu patyčias, aš žinau į ką / kur galiu kreiptis.	8,9
41 Man užtenka mokymų ir informacijos patyčių tema.	9,1
42 Klasės valandėlių metu mes kalbame ir sprendžiame klasės problemas.	8,9
43 Klasės valandėlių metu vyksta prevenciniai užsiėmimai.	8,7
44 Aš jaučiuosi saugus dėl savo rasės, tautybės.	9,2
45 Aš žinau mokyklos taisykles.	9,1
46 Aš laikausi mokinio elgesio taisyklių.	9
47 Jei man yra sunku, skaudu aš žinau kur galiu kreiptis pagalbos.	8,2
48 Aš padedu tiems kam sunku mokykloje, kuriems reikia pagalbos.	8,6
49 Mokykloje mokiniai elgiasi pagarbiai vieni su kitais.	7,6
50 Aš moku prašyti pagalbos.	8,2
51 Mokykloje aš jaučiuosi saugiai.	8,7

Atviro 52 klausimo santrauka pavasaris / rudenį: Jei tau nėra saugu mokykloje parašyk kur? dėl ko? kodėl ir kaip tau padėti?

Dauguma atsakė, kad jiems pakankamai saugu, bet išlieka šios pozicijos:

- 1.WC – atliekami darbai ne pagal paskirtį, fotografuojasi, kalbasi...
- 2.KORIDORIUS – trūksta bendravimo erdvių, sunku praeiti.
- 3.KLASĖSE - trūksta kėdžių.
- 4.VALGYKLA – šalta, nejauku.
- 5.LAIPTAI Į BENDRABUTĮ – nesaugūs, slidūs.
- 6.MOKINIAI – kai kurie nuolatos trukdo pamoką.
- 7.MOKYTOJAI – kartais būna pikti.
- 8.NERVINUOSI DĖL MOKSLŲ – sunku mokytis.

Išvada. Pritaikius lyginamąją analizę naudojant mokinių duomenis surinktus atlikto tyrimo Mokinių saugumo ir savijautos gimnazijoje įsivertinimo tyrimas 2023 gegužės mėnuo (pavasario) metu ir Mokinių saugumo ir savijautos gimnazijoje įsivertinimo tyrimas 2023 lapkričio mėnuo (rudens) metu mes gauname augimą geresnio rezultato link visose skalėse:

SKALĖS PAVADINIMAS	PAVASARIS	RUDUO	SKIRTUMAS
1. Pasiekimų ir pažangos sritis	7,1	7,6	+0,5
2. Ugdymo organizavimo sritis	7,7	7,9	+0,2
3. Ugdymo(si) aplinkų sritis	8,1	8,3	+0,2
4. Socialinis saugumas	8,2	8,7	+0,5

Rekomendacijos:

1. Atsižvelgiant į žemiausią balą surinkusią „Pasiekimų ir pažangos“ sritį, rekomenduojama atkreipti dėmesį į mokinių motyvacijos stiprinimą per pamatinių poreikių (autonomijos, kompetencijos ir sąryšingumo) atliepimą – pasinaudoti savi determinacijos teorija. Ši teorija teigia, jog žmogus iš prigimties turi tendenciją augti ir tobulėti.

2. Ką pirmiausia turėtų padaryti mokytojas?:

2.1. pradėti nuo savęs - pasirūpinti savimi, savo poreikiais, kokybišku laisvalaikiu, socialiniais santykiais, gera mityba ir miegu;

2.2. žinoti, kad mokytis ir domėtis yra naudinga sveikatai!

3. Ką galima padaryti klasėje, kad mokymosi elgesys keistųsi? Keletas praktinių patarimų ir užduočių klasėje:

3.1. supažindinti vaikus su tikslų kėlimu ir planavimo svarba. mokyti planuoti supažindinant su šiandieninės pamokos planu arba kartu jį sukurti, išsikelti pamokos, dienos tikslą;

3.2. kelis kartus per savaitę ar mėnesį suteikti vaikams galimybę pasirinkti, ką mokytis? (pvz. yra dvi temos – ta ir ana – apie kurią norite šiandien kalbėti? balsuojame!);

3.3. apsiukeisti su vaikais rolėmis arba kitais būdais skatinti diskusiją bei klausinėjimą. (pvz. dabar jūs esate mano mokytojai, patikrinkite, kaip išmokau pamoką?) tyrimai rodo, jog diskusijos ir klausimų kėlimas skatina vaikus geriau įsiminti, išmokti ir užmegzti stipresnį ryšį su mokytoju ir klase, per klausinėjimą vaikai išmoksta suprasti savo mintis ir mąstymą, mokytojai taip sužino daugiau apie vaiko mąstymo procesus.

4. Pastebėti mokinio pastangas, sėkmę, skatinti mąstyti iš įvairių pusių, priimti vaiko nuomonę, ją skatinant, galima klausi pvz. ir kodėl atsakymas (jeigu pateikė neteisingą) negali būti teisingas? Skatinti suprasti sprendimo žingsnius - priėjimą prie atsakymo.

5. Pamokoje naudoti skirtingus modalumus informacijai perduoti, pvz. naudoti iliustruojančią audio medžiagą, video medžiagą, skaidres. Tai palengvina informacijos įsiminimą visų mokymosi profilių vaikams.

6. Klasėje skatinti mokinių bendradarbiavimą mokantis, įgalinti pagalbą vienas kitam.

7. Kiekvienam mokiniui rasti laiko individualiam pokalbiui apie vaiko domėjimosi sritis, paskatinti, palaikyti ir kt. kviesti eiti į konsultacijas.

8. Kuo dažniau naudoti Tiltą – t. y. išmoktai medžiagai iš karto pritaikyti praktinį gyvenimišką pavyzdį, istoriją, veiksmą.

Naudota literatūra: (Ne)motyvuojantis mokytojo elgesys: KUO TAI (ne)NAUDINGA MOKINIUI

9. Naudoti metodus kurie efektyviai veikia mokymosi rezultatus.

Ištrauka iš straipsnio 101 mokymosi strategija (Robin C. Letendre, M.Ed, 2012)

Meta analizė 95000 straipsnių, tema, kokie veiksniai labiausiai veikia mokymosi rezultatus“ <https://visible-learning.org/hattie-ranking-influences-effect-sizes-learning-achievement/>

Kai mes mokomės per pamoką, mes atmintyje išlaikome 5 %
Kai mes mokomės skaitydami, mes atmintyje išlaikome 10 %
Kai mes mokomės per audio/video reprezentaciją, mes atmintyje išlaikome 20 %
Kai mes mokomės atsakinėdami klausimus, mes atmintyje išlaikome 30 %
Kai mes mokomės diskutuodami, mes atmintyje išlaikome 50 %
Kai mes mokomės ir iš karto panaudojame, mes atmintyje išlaikome 90 %

10. Mokytojų metodinei tarybai ir metodinėms grupėms aptarti -Kaip mokinys matuoja savo asmeninę ūgtį, vertina, įsivertina, reflektuoja, planuoja savo mokymąsi.

Mokėjimas mokytis, įgalinti mokinį planuoti, savęs vertinimo anketa. Susipažinti su puslapiu apie IG4L2L <http://lt.learntolearn.eu/>:

10.1. tai yra įkvepiantis mokėjimo mokytis patarėjas (Inspiring Guide for Learn to Learn IG4L2L) yra įrankis, leidžiantis įsivertinti mokėjimą mokytis ir duodantis individualias rekomendacijas, kaip šį gebėjimą tobulinti. Jis parengtas penkiomis kalbomis (anglų, estų, ispanų, lietuvių ir vokiečių);

10.2. šis gebėjimas – tai mokymosi proceso ir poreikių supratimas, turimų galimybių nustatymas ir gebėjimas įveikti kliūtis, siekiant sėkmingai mokytis;

10.3. mokiniams, kurių mokėjimas mokytis yra žemas, gali būti sunku tai padaryti be mokytojo pagalbos. Todėl šį instrumentą gali naudoti ir mokytojai bei auklėtojai, siekdami paskatinti mokinius ugdyti savo mokėjimą mokytis. Skyrelyje „Pagalba mokytojui“ mokytojai ras daugiau informacijos apie mokėjimą mokytis, kai kuriuos šaltinius ir mokytojų mokymo, kaip naudotis šiuo instrumentu, medžiaga;

10.4. galima sukurti supaprastintą variantą ir pritaikyti savo klasei.? Kaip mokinys matuoja savo asmeninę ūgytį, vertina, įsivertina, reflektuoja, planuoja savo mokymąsi.

11. Socialiniam saugumui užtikrinti yra svarbi mokinių tarpusavio pagarba, pagalba, palaikymas, bendravimas, darbas komandose, projektuose, socialinėse veiklose.

12. Pagalba draugui pamokoje – siektina pilietinė veikla mokykloje.

13. Kaip spręsti vaikų elgesio problemas pamokos metu nurodyta mokinių elgesio taisyklėse, patvirtintose Vilniaus lietuvių namų direktoriaus 2023 m. balandžio 11 d. įsakymu Nr. V1-50 (žr. www.lnamai.lt skiltyje „taisyklės ir tvarkos“).

14. Už mokinių saugumą mokykloje esame atsakingi visi (WC, koridorius, valgyklą) nelikime abejingi, pastebėkime kas vyksta aplinkui, tai yra mūsų pareiga puoselėti, rūpintis savo ir aplinkinių saugumu.